

והשיב הגאון בעל משיב דברים: ואני לא אבין תמיהתו על הח"ס, מדוע פשיטא לי' אם אדם קובע מזווה על השלחן דליכא בל תוסיף אם מכוי' לשם מצות מזווה, התורה אמרה רק על שער ביתך תתן מזווה ולא על פתח של דירה בע"כ, והוא נותן אף על פתח דירה בע"כ, הרי מוסיף על ד"ת בזמן המצוה, וכמו בנשים דאיכא בל תוסיף דהתורה אמרה רק בני ישראל יסמכו ולא בנות ישראל, וכן אנשים יניחו תפילין ולא נשים, והלכה אשה והניחה או סמכה וכמו כן בקובע מזווה על פתח בית שפטרה תורה ושפיר איכא בל תוסיף, כנ"ל בכונת קושית הח"ס ופשוט לדעתי.

אבל מה שנ"ל ליישב הקושי הנ"ל עפ"י דברי הרשב"א דתירץ קושית התוס' (ר"ה דף ט"ז ע"ב) דתקיעות דמיושב לא הוי בל תוסיף משום דעשה בתקנת חכמים, וכתב הפנ"י דתוס' לא ניחא להו בהאי תירוץ, משום דאכתי קשה על חכמים למה תקנו דבר שהתורה לא ציותה ואיכא בל תוסיף יעיי"ש, ולפי"ז בדבר שיש טעם מפני מה הוסיפו חכמים על מצות התורה, גם תוס' מודים לדברי הרשב"א דליכא בל תוסיף היכא דעושה כתקנת חכמים, ולפי"ז כאן הרי החכמים אמרו לחייבו במזווה כדי שלא יאמרו דכהן חבוש בבית האסורין, וממילא ליכא בל תוסיף מצד שעושה בתקנת חכמים, וחכמים נתנו טעם לדבריהם מטעם שהתורה פטרה משום דהוי דירה בע"כ, וכדי שלא יהי' נראה כן דירת כה"ג כנ"ל נכון ע"כ

דף י' ע"ב

בגמ': אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן דלמא אתי לאיפרושי מן החיוב על הפטור.

בתוס' ישנים תמה דאיך יבא להפריש מן הפטור על החיוב. נהי דאין התבואה נקבעת בטבל עד שיראה פני הבית, מ"מ גם לפני ראיית פני הבית יכול להפריש ממנה וכאמרין בעלמא כגון שהקדימו בשבלים. עוד הקשה התוס' ישנים דמ"ש הכא דגזרו שיבוא להפריש מן הפטור על החיוב, והא בכמה אופנים חייבו חז"ל בתרומה ומעשר מדבריהן ולא גזרו שיבוא להפריש על מחויב מן התורה.

הדובב מישרים (ח"א סצ"ה) הביא מבנו שתירץ עפ"י מש"כ המנחת חינוך (מצוה שצ"ה) דאם הכניסו לבית במון

מדין חובת הדר אלא תקנה וגזרה מיוחדת שיהא בלשכת פרהדרין מזווה כל ימות השנה אף שלא דר בה. וכן מפורש בתוס' להלן (יא, א) דאפילו בשאר ימות השנה יש חובת מזווה עכ"ד ודו"ק.

★★

בגמ': ת"ר כ"ל הלשכות שהיו במקדש לא היו להן מזווה חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכה"ג אמר רבי יהודה וכו' אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה.

הש"ד חמד (ח"ה ד' כט.) הביא מספר קרני ראם שהקשה אהא דמבואר כאן דלרבנן חיוב מזווה בלשכת פרהדרין הוא מן התורה, והרי אין בה בית דירה רק לז' ימים ומאי שנא משוכר בית דפטור מדאורייתא (עכ"פ בפחות מל' יום) וכתב דלא מצא ליישב כי אם על פי מה דאיתא (לעיל ח:) דקראו שמה לשכת פרהדרין שכל כה"ג שנתמנה היה מחליפה ובונה אותה בנין נאה משלו, וממילא הוי כביתו ולא כשוכר, ואע"ג דאפשר שהיה מוסרו לציבור מ"מ לא היה מוסרו יפה יפה, ואע"ג דהקרקע עכ"פ אדמת קודש הוא מ"מ חייב מחמת הבנין.

★★

והעיר בזה הגאון ר' יצחק דוד אלטר שליט"א דיש לפקפק בקו' זו, דהרי כל מקום ששייך לציבור, הרי הדר בו הוי כביתו, ולא הוה כשוכר ע"כ.

★★

בשו"ת משיב דברים (או"ח סי' קכ"ז ס"ק ב') מביא שהגרש"ד יונגרייז זצ"ל שאל אותו על קושית החתם סופר (או"ח סי' קס"ז) שהקשה לר"י דס"ל נשים סומכות לאו רשות ופירש"י בעירובין פ' המוצא דאיכא בל תוסיף ופ"י השאגת ארי' (בסי' ק"ו) דהוי זמנו משום דגברא בר חיובא, א"כ לפי"ז איך אמר ר' יהודה ביומא דף י' דלשכת פרהדרין חייבת במזווה מדרבנן, והא איכא בל תוסיף והניח בצ"ע.

והקשה הנ"ל, דקשה להבין הקושי, מאי בל תוסיף איכא, כיון דדירה בע"כ לא שמי' דירה, א"כ לא הוי ביתך, והגע עצמך וכי אם יקבע מזווה על השלחן יהי' בל תוסיף עכ"ד.